

Mreža za prava Roma objavljuje konačni izveštaj o antigypsyizmu u Evropi

Brusel, 11. avgust 2026. — Mreža za prava Roma danas je objavila prvi broj obnovljenog [Roma Rights Review](#), najkompletniju ocenu stanja ljudskih prava najveće etničke manjine u Evropi. Zasnovano na direktnim svedočenjima, radu na slučajevima, analizi i terenskoj dokumentaciji 34 organizacije članice iz 18 zemalja, [Roma Rights Review](#) stoji kao autoritativan izvor o stanju prava Roma na kontinentu. 8. juna 2026. godine, Mreža za prava Roma izdala je [zajedničku deklaraciju](#) upozoravajući da je situacija ušla u stanje akutne krize za Rome u Evropi. Ova publikacija je dokaz iza te deklaracije.

Obim diskriminacije

Preogled leta 2026. dokumentira pejzaž prava koji se drastično pogoršao. U Grčkoj, militarizovane policijske racije u romskim četvrtima u okviru Operacije ENTOS su dostigle učestalost dva puta nedeljno, sa više od 100 dokumentovanih policijskih akcija od septembra 2025. Evropski sud za ljudska prava je doneo odluku protiv Slovačke, Srbije, Bugarske i Grčke u posebnim slučajevima koji uključuju policijsko mučenje, udarce, rasno zlostavljanje i neuspešne istrage. Dokumentovani su slučajevi sa celog kontinenta gde ekstremisti krajnje desnice marširaju ulicama, bacaju zapaljive bombe na spavajuće porodice, formiraju grupe samosuda koje prodiru u romske domove i ciljaju Rome na masovno nasilje i podmetanje požara; sve dok partije srednje desnice širom EU nastavljaju da grade taktičke saveze sa političkim pokretima krajnje desnice.

Vlade u Italiji, Sloveniji i Mađarskoj su usvojile anti-romsku zakonodavcu koja kriminalizuje romske zajednice, omogućava masovno praćenje, dozvoljava uklanjanje dece pre rođenja i omogućava opštinama da isključe Rome iz naseljavanja. Romska deca i dalje su suočena sa segregiranim obrazovanjem, sistemskim zloupotrebljavanjem u državnoj brizi, trgovinom ljudima i raso motivisanim nasiljem. Romske žene su uskraćene zaštitu od kućnog nasilja, podvrgnute su akšterskom nasilju i lišavaju ih roditeljskih prava.

Preogled takođe dokumentira ono što aktivisti nazivaju *"tihi skandal prinudnih iseljenja u Evropi"*, sa iseljenjima koja se nastavljaju brzo od Italije do Albanije do Bugarske, ostavljajući hiljade bez doma, relokovanim na toksična mesta ili zarobljenim bez vode, električne energije ili pravnog priznanja. U Severnoj Makedoniji, Severnoj Irskoj i Bugarskoj, zajednice su bile terorizovane masovnim nasiljem i etničkim proterivanjem. Širom Evrope, Rome i dalje žive u segregiranim neformalnim stambenim jedinicama izgrađenim pored deponija i rudnika, bez pristupa čisto vodi, adekvatnom stanovanju ili osnovnim uslugama, njihova deca

nose teret generacijskog siromaštva, obrazovnog isključivanja i institucionalnog zanemarivanja.

U međuvremenu, predloženi budžet EU za 2028-2034 ugrožava ukidanje sredstava namenjenih za jednakost Roma, rastvarajući specifične strukture u opšta sredstva koja vlade pod uticajem retorike krajnje desnice mogu proizvoljno preusmeriti.

Poziv na univerzalnu akciju

Kako se kaže u uvodniku: *"Persekucija Roma više nije pitanje političkog neuspela ili zanemarivanja, već namerni politički projekat."*

Mreža za prava Roma poziva institucije EU, principne političare u državama članicama i međunarodne donatore da pređu iznad retorike i preduzmu hitne, konkretne mere: da rade na otkazivanju zakona koji kriminalizuju romske zajednice, da obezbede odgovornost za nasilje sponzorirano državom, da zauzmu stav za zaštitu osnovnih prava (bez obzira koliko nepopularni) i da zaštite operativni prostor branilaca ljudskih prava pre nego što bude prekasno.

O Pregledu leta 2026.

[*Roma Rights Review*](#) je naslednik *Roma Rights Journal*, prvog i najstarijeg akademskog časopisa za ljudska prava posvećenog Romima u Evropi, publikovanog od 1996. do 2017. Restruktuiran za trenutni politički klimat, nosi tu nasledstvo u vreme kada su sami organi nadzora ljudskih prava postali cilj i lišeni finansiranja, a narativi oko Roma su sve više deformisani od strane rastućeg fašizma.

Sakupljen uglavnom putem direktnih unosa članica organizacija Mreže za prava Roma i dopunjen medijskim izveštajima, sudskim odlukama i zvaničnim vladinim izjavama, [*Roma Rights Review*](#) prelazi apstraktnu analizu. Nudi konsolidovane informacije, dokumentuje slučajeve zloupotrebe, pravne pobede i strateške uvide od aktivista koji rade na terenu širom Evrope. Dizajniran je kao koristan i akcijski alat za svakoga ko traži da razume i poboljša situaciju prava Roma.

O Mreži za prava Roma

[*Mreža za prava Roma*](#) je strateška koalicija 34 članske organizacije iz 18 evropskih zemalja, sazvana i koordinirana od strane Evropskog centra za prava Roma. Njeni članovi rade kroz zajednički pravni postupak, političku advokaciju, strateško istraživanje i javnu mobilizaciju da izazovu sistemski rasizam i promovišu puno uključivanje Roma kao ravnopravnih građana.

[*Roma Rights Review*](#) je objavljen na engleskom jeziku i dostupan [ovde](#).

Ovo saopštenje za medije je takođe dostupno na albanskom, bugarskom, češkom, francuskom, finskom, nemačkom, mađarskom, italijanskom, makedonskom, rumunskom, srpskom, španskom i ukrajinskom jeziku.

Za dodatne informacije ili da zakazujete intervju kontaktirajte:

E-mail: news@errc.org

**Co-funded by
the European Union**

Ova publikacija je proizvedena uz finansijsku podršku Evropske unije. Mišljenja i stavovi izneti su samo autora i ne nužno odražavaju one Evropske unije ili Izvršne agencije Evropske unije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni EU ni EACEA ne mogu biti odgovorni za to.